

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา ดศ.368 สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา (3 หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)
 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr	ผู้บรรยาย	สอนห้อง	การติดต่อ
9000/01	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉันทยา รุจิเสถียรทรัพย์	SC3010	เบอร์โทร: 080-445-3651 tanyaruji@yahoo.com

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวันพุธ เวลา 13.30- 16.30 น.

สอบปลายภาค วันพฤหัสบดี ที่ 18 พฤษภาคม 2566 เวลา 09:00-12:00 (เช้า)

3. จุดประสงค์ของรายวิชา

- เข้าใจความหมาย ขอบเขตของงานสวัสดิการทางการศึกษา และสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา
- เข้าใจบริการและการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
- สามารถประยุกต์การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษากับบริบทแวดล้อมทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

4. แนวสังเขปการบรรยาย Course Description

ภาษาไทย

ความหมาย ขอบเขตของงานสวัสดิการทางการศึกษา ลักษณะของบริการงานสังคมสงเคราะห์ในระบบโรงเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบการดูแล ฝึกระวังความปลอดภัยในโรงเรียน บทบาท และวิธีการทำงานทางสังคมสงเคราะห์กับ ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และบริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเด็กทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

ภาษาอังกฤษ

Philosophy, goals and purposes of education and welfare services in education as a means for the development of human potentials and social change; principles and methods and intervention models in social work in educational contexts; school social work practice approaches with teachers, personnel, students, parents and community; and roles and functions of social work practice in education towards educational welfare policy development.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะ ความสัมพันธ์		5. ทักษะการวิเคราะห์					6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4
●	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	●

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

- นักศึกษาเข้าเรียนตรงเวลา
- ให้นักศึกษาแต่งกายให้เรียบร้อย ด้วยชุดสุภาพ
- นักศึกษาให้ความเคารพชั้นเรียน

การวัดผล

วิธีการประเมิน	สัดส่วน
1) การมีส่วนร่วม	20 คะแนน
2) รายงานเดี่ยว	20 คะแนน
3) รายงานกลุ่ม	20 คะแนน
4) สอบปลายภาค	40 คะแนน
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

ครั้งที่/วันที่	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้บรรยาย
1-2/ 11 มค. 66 และ 18 มค. 66	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้แจงขอบเขตของวิชา กระบวนการเรียนการสอน และแนวทางการเรียนรู้ - ความแตกต่างระหว่างนักสังคมสงเคราะห์ กับนักการศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา - ความสำคัญและความจำเป็นของงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> -- การผนวกรวมทางการศึกษา (Inclusive education) กับงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา - ความเสมอภาคและความเป็นธรรมทางการศึกษา กับงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา - พหุวัฒนธรรมกับบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้แจงขอบเขตของรายวิชา แนวทางการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน การเขียนรายงาน และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ซักถามในกรณีมีข้อสงสัย 2. ประเมินความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา 3. บรรยาย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาทราบถึงขอบเขตรายวิชา และแนวทางการประเมิน 2. ทราบความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา 3 ความรู้ ความเข้าใจ ของนักศึกษา ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ความแตกต่างระหว่างนักสังคมสงเคราะห์ กับนักการศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา 3.2 ความสำคัญและความจำเป็นการผนวกรวมทางการศึกษา, ความเสมอภาคและความเป็นธรรม และพหุวัฒนธรรมกับงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา 	ผศ.ดร.ธัญญา
3 25 มค. 66	<ul style="list-style-type: none"> - บริการสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา (ระดับจุลภาค และมหภาค) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2. การแบ่งกลุ่มย่อย ระดมความคิดเห็นผ่านกรณีศึกษา 	มีความเข้าใจและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการ	ผศ.ดร.ธัญญา
4 1 ก.พ. 66	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรฐานการจัดบริการสังคมสงเคราะห์ในโรงเรียน - ประเภทของบริการสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2. การแบ่งกลุ่มย่อย ระดมความคิดเห็นผ่านกรณีศึกษา 	มีความเข้าใจมาตรฐานและประเภทของบริการสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา	ผศ.ดร.ธัญญา
5-6 8 ก.พ. 66 15 ก.พ. 66	<ul style="list-style-type: none"> - บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา - การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในบริบทของโรงเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2. การแบ่งกลุ่มย่อย ระดมความคิดเห็นผ่านกรณีศึกษา 	มีความเข้าใจและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงการปฏิบัติงาน	ผศ.ดร.ธัญญา

ครั้งที่/วันที่	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้บรรยาย
	(กลุ่มชน, ชุมชน, การพิทักษ์สิทธิ, การสร้างความตระหนักในประเด็นทางสังคม, โปรแกรมทักษะทางสังคม, การจัดการรายกรณี เป็นต้น)		ของนักสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษาในบริบทของโรงเรียน	
<u>7</u> 22 กพ. 66	-แบบประเมิน จิตสังคม กับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในโรงเรียน -แนวทางการประเมินสภาวะเด็กในบริบทของโรงเรียน	- บรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - กิจกรรมกลุ่มในการประเมินสภาวะเด็กในโรงเรียน	เข้าใจเกี่ยวกับแบบประเมิน และได้มีการระดมความคิดเห็นถึงการประเมินสภาวะเด็กในโรงเรียน	ผศ.ดร.ธัญญา
สัปดาห์การสอบกลางภาค ระหว่างวันที่ 26 กพ. – 5 มีค. 66				
<u>8-9</u> 8 มีค. 66 และ 14 มีค. 66	-สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษากับการศึกษานอกระบบ -สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษากับการศึกษาทางเลือก (ชุมชนกับการศึกษา, การศึกษาทางเลือก)	- บรรยาย และยกตัวอย่างกรณีศึกษา ประกอบ - คลิปวิดีโอ	เข้าใจในงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษากับการศึกษานอกระบบและการศึกษาทางเลือก	ผศ.ดร.ธัญญา
<u>10-11</u> 21 มีค. 66 และ 29 มีค. 66	-บทบาท วิธีการทำงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา กับประเด็นทางสังคม เช่น การรังแกในโรงเรียน , งานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษาหลังภาวะภัยพิบัติ, ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในการเรียนในสถานการณ์ Covid-19, ความรุนแรงในโรงเรียน เป็นต้น	- บรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม - กรณีศึกษา - มอบหมายงาน	เข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่สะท้อนถึงบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษากับประเด็นทางสังคมในความสนใจของผู้เรียน	ผศ.ดร.ธัญญา
<u>12</u> 5 เมย. 66	-บทบาท วิธีการทำงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา กับประเด็นทางสังคม เช่น การรังแกในโรงเรียน ความรุนแรงในโรงเรียน เป็นต้น	- นักศึกษานำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม - กรณีศึกษา	การนำเสนองานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ผศ.ดร.ธัญญา
สัปดาห์ช่วงสงกรานต์ ระหว่างวันที่ 10 -16 เม.ย. 66				
<u>13</u> 19 เม.ย 66	งานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา หลังภาวะภัยพิบัติ, ความเสมอภาค	- นักศึกษานำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม	การนำเสนองานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ผศ.ดร.ธัญญา

ครั้งที่/วันที่	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้บรรยาย
	และความเป็นธรรมในการเรียนในสถานการณ์ Covid-19,	- กรณีศึกษา		
14 26 เม.ย. 66	-การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กับครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และบริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก	- บรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - กรณีตัวอย่าง	ความเข้าใจในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กับบุคลากรทางการศึกษา	ผศ.ดร.ธัญญา
15 3 พค. 66	การนำเสนอรายงานสรุป : วิธีคิด วิธีการทำงานรูปแบบ กระบวนการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา เพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม	- สรุปพร้อม	ความเข้าใจในภาพรวมของวิชาและการประยุกต์ใช้แนวคิดจริยธรรมและคุณค่าความเป็นมนุษย์ในสถานการณ์ชีวิตประจำวันการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	ผศ.ดร.ธัญญา

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดย การประเมินแบบอิงกลุ่มคะแนน (การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม)

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่ นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก

นงเยาว์ เนาวรัตน์. (2561). การศึกษาพหุวัฒนธรรม มุมมองเชิงวิพากษ์และการปฏิบัติการใน

โรงเรียน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.เชียงใหม่.

ภูริชญ์ ชีรวัดมนประสิทธิ์สุวรา แก้วนุ้ย.สำรวจสถานะความรู้สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา.วารสาร

สังคมสงเคราะห์ศาสตร์. 2550 [2007] 15, 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2550) 346-360.

วิชา ปิตชามุข. (2559) .โรงเรียนบันดาลใจ Creative Schools.โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิง เฮาส์.

กรุงเทพ.

เสนห์ จามริก.(2546). **บทวิเคราะห์ว่าด้วยการศึกษา กับปัญหาสถานะความรู้อื่นๆ**. กรุงเทพฯ:

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

เสนห์ จามริก. “การศึกษาเพื่อการพัฒนา พัฒนาอะไร? อย่างไร?” ใน **แนวคิดและประสบการณ์การ**

จัดการศึกษาเพื่อการพึ่งตนเอง. โอวาท สุทธนารักษ์ บรรณาธิการ. หน้า 27-51. กรุงเทพฯ

Allen-Meares, P, et al. (2015). **Social work services in school** (7th ed). New York:

Pearson.

Franklin,C, Harris, M.,& Allen-Meares, P. (Eds). (2013). **The school service**

sourcebook: A guide for school-based professionals (2nd ed.). New York:

Oxford University Press.

Meares,Washington and Welsh. **Social Services in Schools**. Boston:

Allyn&Nacon.1996.

Sandoval, Jonathan. (2002). **Handbook of Crisis Counseling, Intervention, and**

Prevention in the Schools. (2nded.). Routledge

10.2 เอกสารและข้อมูลสำคัญ

เคิล, อัดัม. ; วิศิษฐ์ วัจนวิญญู (แปล).(2538). **การศึกษาเพื่อความเป็นไท : Education for**

liberation.กรุงเทพฯ : มูลนิธิเด็ก.

จิราลักษณ์ จงสถิตมันน์. สังคมสงเคราะห์ “นอก” กระแสหลัก. **วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์**; 2550

[2007] 15, 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2550) 99-13.

อุษณีย์ ธโนศวรรย์. (2545). **การศึกษาในระบบ : ปฏิบัติการทางอำนาจผ่านความรู้และการสร้าง**

ความเป็นอื่นให้กับชุมชนหมู่บ้าน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไรวาน อิลลิช. (2550). **ที่นี่ไม่มีโรงเรียน**. สันต์ สิงห์ภักดี และสันติสุข โสภณศิริ แปล, กรุงเทพฯ:

มูลนิธิเด็ก.

เสนห์ จามริก. **สังคมไทยกับการพัฒนาที่ก่อปัญหา**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ. 2537.

Huxtable,Sottie and Ulzitungalag.Social Work and Education.In Lyons et al.(eds). **The**

Sage Handbook of International Social Work.London: Sage.2012

10.3 เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- งานวิจัย เอกสารประกอบการสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา

- แนะนำเพิ่มเติมในชั้นเรียน